

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในตำบลบ่อ่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา : กรณีศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)
ผู้เขียน	นางสาวรพัตรา ขวัญเพชร
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในตำบลบ่อ่าง 2) ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขที่เป็นการสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมไปใช้ 3) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติ เรื่อง สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น 3) การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) จำนวน 32 คน เป็นเวลา 25 คาบ คาบละ 60 นาที

วิธีการศึกษาใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม 3) แบบทดสอบ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและครูผู้สอน 5) แบบวัดเจตคติของนักเรียน และ 6) แบบประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (%) การวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent

ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 11 แผน ขอบข่ายเนื้อหา ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของแหล่งประวัติศาสตร์ในตำบลบ่อ่าง สาเหตุของความเสื่อมโทรม ความสำคัญ และแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้จัดการศึกษาโดยนำแหล่ง

เรียนรู้ในท้องถิ่นมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ส่วนนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องการให้วิทยากรท้องถิ่นมาร่วมสอน และมีการศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในตำบล บ่อยางควบคู่ไปกับการเรียนในชั้นเรียน รวมทั้งควรมีสื่อประกอบการเรียนด้วย

2) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม มีปัจจัยที่สนับสนุน คือ วิทยาลัยและความร่วมมือจากผู้บริหารและครูในโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนและแรงจูงใจและความตั้งใจของครูผู้ร่วมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ ครูมีภาระงานมาก และขาดความเชื่อมั่นในความถูกต้องของการ จัดทำและการนำหลักสูตรไปใช้ ปัจจัยที่สนับสนุนการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ คือ ความพร้อม ของโรงเรียนในด้านสื่อ เอกสาร และอุปกรณ์การเรียนการสอน และความตั้งใจเตรียมการสอนของ ครูผู้สอน ปัญหาและอุปสรรคคือ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าที่กำหนด ความแตกต่างของความรู้พื้นฐานของนักเรียน นักวิชาการท้องถิ่นมีเวลาจำกัด จำนวนนักเรียนที่มาก เกินไปและขาดงบประมาณในการดำเนินการ

3) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติ เรื่อง สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในตำบลบ่อยาง หลังการใช้หลักสูตร เพิ่มขึ้น นักเรียนและครูมีความพึงพอใจกับหลักสูตรท้องถิ่นในระดับมาก นักเรียนสามารถจัดทำผล งานคือ หนังสือเล่มเล็ก ใบงาน ได้ดี และเห็นคุณค่าของสถานที่ทางประวัติศาสตร์ในตำบลบ่อยาง ครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน และเห็นความสำคัญรวมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรท้องถิ่นและเรื่องสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

Thesis Title	Local Curriculum Development on Culture Environment Using Historical Learning Resources of Tambon Bor Yang, Amphoe Muang, Changwat Songkhla : A Case Study of Tessaban 4 School (Ban Laem Sai)
Author	Miss Woraphattra Khwanpecth
Major Program	Environmental Education
Academic year	2004

Abstract

This research is an environmental education action research. The main purposes of the study are :

- 1) to develop the local curriculum of culture environment learned from historical sites in Tambon Bor Yang
- 2) to study factors and conditions supporting and hampering the development process of local curriculum and its implementation
- 3) to create knowledge, understanding and positive attitude among students of primary 5 towards culture environment

There are 4 steps of local curriculum development as follow

- 1) studying background information
- 2) developing local curriculum
- 3) testing local curriculum
- 4) assessing and improving local curriculum, engaging 32 students of primary 5 for 25 periods (60 minutes a period)

This study was carried out through collecting data from documents and field activities consisting of 1) interviews and 2) group discussion.

The research tools included 1) semi – structured interview 2) questionnaire 3) test 4) satisfaction assessment of students and teachers 5) students' attitude test and 6) student's learning achievement assessment.

The data analysis was performed using percentage, content analysis, mean, standard deviation and dependent t-test. The results are as followed :

1) The local curriculum on culture environment consists of principle, purpose, structure, course description, content, teaching methods, educational media, evaluations, and 11 activities. The content consists of history of historical sites in Tambon Bor Yang, causes of deterioration, and their importance and preservation approaches. The background information revealed common interests among various government departments, communities and student's guardians to incorporate local learning resources into formal education. Students and concerned persons would like to have local resource persons as guest lecturers as well as learning at local historical sites and in classroom. Educational media, if provided, would support and facilitate students' learning.

2) Supporting factors for the local curriculum development are visions, good co-operation, motivation and attention of administration staff and all teachers in the school. The good relationship between school and community has been very important for the local curriculum development as well. Problems and obstructions for local curriculum development came from the teachers' busy work and the lack of self confidence.

3) The result of the study showed that there was difference in students' pre and post knowledge and understanding. Students and teachers were very satisfied with the curriculum. The students were able to engage in class activities and produce good pamphlets and documents and they have good attitudes toward learning from historical sites in their hometown. Teachers could understand the importance of local curriculum and culture environment and continue to improve their teaching.